

Metsäpalveluyrittämisen edellytysten kehittäminen

Metsäpalveluyrityksen kuva

Jouko Örn
Jarmo Hämäläinen
Arto Kariniemi
Juha Rajamäki

Metsätehon raportti 60
21.8.1998

A. Ahlström Osakeyhtiö,
Aureskoski Oy,
Enso Oyj,
Järvi-Suomen Uittoyhdistys,
Koskitukka Oy,
Kuhmo Oy,
Metsähallitus,
Metsäliitto Osuuskunta,
Metsäteollisuus ry,
Pölkky Oy,
UPM-Kymmene Oyj,
Visuvesi Oy,
Yksityismetsätalouden Työnantajat r.y.

A s i a s a n a t : alihankinta, yrittäjyys, metsäpalveluyrittäminen

SISÄLLYS

	Sivu
TIIVISTELMÄ	3
1 JOHDANTO.....	5
2 AINEISTO	6
3 YHTEENVETO TEEMAHAASTATTELUISTA	6
3.1 Yrityksen historia	6
3.1.1 Tapauskuvaukset	7
3.1.2 Viranomaisten suhtautuminen	8
3.1.3 Ympäristön suhtautuminen	8
3.2 Toimintatapa.....	8
3.2.1 Toiminta-alue	8
3.2.2 Sopimukset, hinnoittelu ja seuranta	8
3.2.3 Palvelujen tarjoaminen	9
3.2.4 Kalusto	9
3.2.5 Työkohteet ja työskentelytapa	9
3.3 Toiminnan kehittäminen.....	10
4 TULOSTEN TARKASTELU	12
LIITE	

TIIVISTELMÄ

Tutkimusaineisto koottiin teemahaastatteluilla. Kustakin haastattelusta muodostettiin yksilöllinen tapaus, jotka liitettiin toisiinsa kuvaamalla metsätalouden yrittäjyyden toimintakenttä.

Teemahaastattelut (14 kpl) toteutettiin 9.4. – 6.5.1998 välisenä aikana. Haastateltavat valittiin harkinnanvaraisesti Enso Oyj:stä, Metsähallituksesta, Metsäliitto Osuuskunnasta, UMP-Kymmene Metsästä ja kolmesta metsänhoitoyhdistyksestä eri puolilta Suomea. Toimeksiantajia edustivat toimihenkilöhaastateltavat, joiden työhön liittyi kiinteästi toiminta metsäpalveluyrittäjien kanssa. Haastatteluilla metsäpalveluyrittäjillä oli vähintään vuoden yrittäjäkokemus.

Toimeksiantajat pitivät metsäpalveluyrittäjiä joustavana ja motivoituneena, kustannuksiltaan edullisena sekä vähän hallinnointia vaativana resurssina. Osa toimeksiantajista odotti metsäpalveluyrittäjiensä laajentavan palvelujaan ja toimivan selvästi tuloshakuisemmin.

Haastatellut yrittäjät ryhmittivät kahdeksi toimijajoukoksi, metsuri- ja metsäpalveluyrittäjiksi. Metsäpalveluyrittämiseen liittyy laajempi elämisen laadun tavoittelu kuin metsuriyrittämiseen. Metsuriyrittämistä leimasi rajoittuminen perinteiseen metsuriyrittämiseen, ja toiminnan tavoitteena oli jokapäiväisen leivän hankinta

Työvoimatoimiston ja kunnan elinkeinoasiamiehen palveluista oli vaihtelevia kokemuksia. Verottajan kielteisestä suhtautumisesta puhuttiin jo menneessä aikamuodossa, ja nykyisin asian uskottiin olevan toisin. Toimeksiantajien ja vakinaisten metsurien sekä lähipiirin myönteistä suhtautumista yrittäjyyteen pidettiin toiminnan mielekkyyden kannalta perustekijänä. Yrityksen perustaminen ja toiminnan onnistunut aloitus ovat tuntuneet tärkeältä. Yrittäjäksi ryhtyminen on nostanut itsentuntoa ja ollut motivoiva ja myönteinen kokemus.

Metsäpalveluyrityksen yksi menestystekijä on pieni toiminta-alue. Matkakustannukset eivät nouse tällöin hallitseviksi. Toiminta-alueen pienuuteen liittyy myös paikallistuntemuksen ja tunnettuuden hyödyntäminen.

Työn monipuolisuus ja vaihtelevuus sekä vapaus järjestää työ koettiin tärkeiksi. Näitä tavoitteita voidaan ylläpitää mies- ja konetyön sopivalla yhdistämisellä mutta ei enää puhtaassa konetyössä. Eri tasoinen lähikuljetuskalusto sopii luontevasti metsäpalveluyritykselle. Lisäksi pieni tai maa- taloustraktoripohjainen hakkuukone tai yhdistelmäkone ovat mahdollisia.

Toiminnan kehittämisen ensimmäisenä tavoitteena ovat pitkäjänteisemmät urakointisopimukset. Toimeksiantajan toivottiin kehittävän urakointisopimuskäytäntöä ja hinnoittelua hakkuukoneurakoinnin käytännön suuntaan. Erikoispuukauppa ja kokonaisurakointi kiinnostavat joitakin yrittäjiä. Tietoa yrittämisestä tarvitaan lisää. Toiminnan kehittämisen suurimpana esteenä pidettiin toimeksiantojen saannin epävarmuutta.

1 JOHDANTO

Korjuun koneellistuminen on vaikuttanut voimakkaasti manuaalisiin metsätöihin ja välillisesti myös toimihenkilötehtäviin. Muutoksen pitäisi ainakin periaatteessa aiheuttaa kysyntää metsäpalveluille, joita voidaan suorittaa samalla paikkakunnalla eri toimeksiantajille joko erillisenä tai koneurakointiin liittyvänä.

Perinteisen metsurityön ja metsäkoneyrittämisen välimaastoon sijoittuvien metsäpalveluyrittäjien palveluja käytetään nykyisellään eniten metsänhoitoyhdistyksissä. Muualla palvelujen käyttö ei ole edennyt vielä samassa määrin.

Tämän tutkimuksen yhteydessä tehdyn kyselyn vastaajat listasivat kaikkiaan 248 metsäpalvelu- tai metsuriyrittäjää, joiden palveluja on ainakin jossakin määrin käytetty. Kyselyn tulokset julkaistaan omassa raportissaan, jonka liitteenä on luettelo osoite- ja toimialatietoineen edellä mainituista yrittäjistä.

Metsäpalveluyrittäjät toimivat ensisijaisesti paikallisesti suppealla toiminta-alueella. Metsäpalveluyrittämisen vaikutuksia maaseudun elinkelpoisuudelle selvitetään tulevassa Metsätehon tutkimuksessa Toiminnan paikallisuuden vaikutus metsätalouden palveluyritysten toimintaedellytyksiin.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää metsäpalveluyrittämisen ja sen käytön esteitä ja mahdollisuuksia, esteitä poistavia ja metsäpalvelujen käyttöä lisääviä tekijöitä sekä metsätalouden eri prosessien ja toimintojen soveltuvuutta metsäpalveluyrittämiseen ja niiden edellyttämää palveluyrityksen rakennetta.

Tutkimuksen johtoryhmän puheenjohtajana oli Kari Immonen Yksityismetsätalouden Työnantajat r.y:stä. Jäseninä olivat Pekka Hanhimäki ja Ahti Ullgren Enso Oyj, Jorma Rännäli Koskitukki Oy, Tore Högnäs ja Heikki Kääriäinen Metsähallitus, Kari Lahdenmäki Metsäliitto Osuuskunta, Pekka Rissanen UPM-Kymmene Metsä sekä asiantuntijoina Risto Kilkki Koneyrittäjien liitto r.y., Juhani Pöllänen ja Harri Rumpunen Metsäteollisuus ry. Projektiryhmän jäseninä Metsätehosta olivat tutkijat Jarmo Hämäläinen, Arto Kariniemi, Juha Rajamäki ja projektin vetäjänä Jouko Örn.

2 AINEISTO

Tutkimusaineisto koottiin teemahaastatteluilla. Haastatteluissa etsittiin toimivia esimerkkejä käytännön metsäpalveluyrittämisestä. Esimerkeistä laadittiin yleinen kuvaus, jonka tavoitteena on hyvien käytäntöjen yleistyminen. Haastattelut kohdennettiin eri puunhankintaorganisaatioihin sekä näihin alihankintasuhteessa oleviin yrittäjiin. Kustakin haastattelusta muodostettiin yksilöllinen tapaus, jotka liitettiin toisiinsa kuvaamalla metsätalouden yrittäjyyden toimintakenttä.

Teemahaastattelut (14 kpl) toteutettiin 9.4. – 6.5.1998 välisenä aikana. Haastateltavat valittiin harkinnanvaraisesti neljästä puunhankintaorganisaatiosta (Enso Oyj, Metsähallitus, Metsäliitto Osuuskunta, UMP-Kymmene Metsä) ja kolmesta metsänhoitoyhdistyksestä. Haastattelupaikkakunnat sijaitsivat eri puolilla Suomea. Haastatellut toimihenkilöt olivat kokeneita metsäammattilaisia, joiden työhön liittyi kiinteästi toiminta metsäpalveluyrittäjien kanssa. Haastateltavat suhtautuivat myönteisesti metsäpalveluyrittämiseen.

Teemahaastattelun teemat olivat liitteessä esitetyn haastattelun runkolomakkeen mukaiset. Haastateltavaa asiaan ohjaavia kysymyksiä ei esitetty sanatarkassa muodossa, ja kunkin haastattelun yksilöllinen kulku määräsi niiden esittämisjärjestyksen. Tutkijat esittivät tarvittaessa vastausta selventäviä lisäkysymyksiä. Haastateltavia rohkaistiin vastaamaan kysymyksiin mahdollisimman vapaasti omalla tavallaan.

Haastattelut toteutettiin haastateltavien työpaikalla ja niiden kesto oli noin kaksi tuntia. Haastatteluun osallistui yleensä kaksi Metsäteho Oy:n tutkijaa ja haastateltava. Aineiston käsittelyn järjestelmällisyyden varmistamiseksi kustakin haastattelusta kirjoitettiin muistio teemahaastattelun runkolomakkeen jaottelun mukaisesti.

3 YHTEENVETO TEEMAHAASTATTELUISTA

Eri tapaukset ryhmittivät toimintakenttään kahdeksi toimijajoukoksi. Ensimmäistä joukkoa, jonka muodostavat tapaukset A, B ja C, kutsutaan metsäpalveluyrittäjiksi. Toisen joukon muodostivat tapaukset D, E ja F, joita yhdistävänä tekijänä oli metsuriyrittäjyys. Metsuriyrittäjien toimintaan ei aina kuulunut lähikuljetusta.

3.1 Yrityksen historia

Yrityksen perustamisen historialla kuvataan yrityksen toiminta-ajatusta, miksi on ryhdytty yrittäjiksi? Perustamishistorian katsotaan ilmentävän lisäksi yrittäjähenkilöiden tasoa.

3.1.1 Tapauskuvaukset

- A Yrittäjä A:lla on pitkäaikainen kokemus metsätyöstä lähinnä metsänhoitotöissä. Metsurina työskennellessä oli jo ajokone ja sille yritys. Alussa koneelle oli hankala saada töitä. Ryhtyi metsäpalveluyrittäjäksi 1992, kun metsureita vähennettiin rajusti ja toimeksiantaja hyväksyi metsäpalveluyrittäjyyden.
- B Yrittäjä B valmistui metsätalousteknikoksi 1991, jonka jälkeen hän työskenteli erilaisissa metsätöissä. Ryhtyi metsäpalveluyrittäjäksi 1994, kun toimeksiantaja ilmoitti tarpeensa kyseiseen palveluun. Tavoitteena oli työtilausten saanti myös perinteiseltä metsänhoitoyhdistyksen toiminta-alueelta, mutta metsänomistajat ovat suhtautuneet varauksellisesti metsäpalveluyrittäjään. Yrittäjä oli ensimmäinen metsäpalveluyrittäjä alueella, ja on sitä käytännössä vieläkin.
- C Yrittäjä C on ollut metsän kanssa tekemisissä pienestä pitäen. Hän on käynyt metsäkonekoulun ja myös ajanut metsäkonetta. Hänellä on pitkäaikainen kokemus metsätyöstä. Kun miehiä vähennettiin 1995, päätti ryhtyä metsäpalveluyrittäjäksi. Omien metsien töitä varten oli olemassa vanha ajokone, joka vaihtui yrityksen perustamisen yhteydessä uudempaan.
- D Yrittäjä D:n lähipiirissä on ollut yritystoimintaa, ja kun metsätöissä tuli hiljaisempaa, päätti ryhtyä yrittäjäksi. Yritystoiminnan aloittamisen suunnittelu kesti puolisen vuotta. Yrittäjä on toiminut metsuriyrittäjänä 2,5 vuotta. Yritys on tehnyt pieniä töitä hakkuukoneyrittäjille silloin tällöin. Yrittäjä on käynyt metsä- ja ammattikoulun.
- E Yrittäjä E on työskennellyt metsurina, jonka jälkeen opiskellut metsätalousinsinööriksi. Hän on työskennellyt määräaikaisesti toimihenkilötehtävissä. Yrittäjä osallistui työttömyysaikanaan täydennyskoulutuskeskuksen yrittäjäkurssille. Oman yrityksen hän perusti vuonna 1995. Yrittäjä ottaisi vastaan metsäalan toimihenkilötehtävän, jos vakinainen työpaikka olisi tarjolla.
- F Yrittäjä F on työskennellyt pitkään metallialalla, jonka jälkeen metsurina eri puolilla Suomea. Kun vakituista metsurin paikkaa ei löytynyt, mutta metsuriyrittäjälle näytti sen sijaan olevan töitä tarjolla, perusti metsäpalveluyrityksen 1,5 vuotta sitten.

3.1.2 Viranomaisten suhtautuminen

Kokemukset verottajan suhtautumisesta vaihtelivat paljon. Kielteisestä suhtautumisesta puhuttiin jo menneessä aikamuodossa ja nykyisin asian uskottiin olevan toisin. Työvoimatoimiston ja kunnan elinkeinoasiamiehen palveluista oli myös vaihtelevia kokemuksia. Työvoimatoimistoissa oli ollut sekaannusta starttirahan myöntämisen perusteista.

Kaksi haastatteluihin osunutta yrittäjää oli käynyt alkuvaiheessa muutaman päivän yrityksen perustamiskurssin. Pääasiallisin tieto oli saatu yleensä satunnaisesti kyselemällä.

3.1.3 Ympäristön suhtautuminen

Toimeksiantajat ja vakinaiset metsurit ovat suhtautuneet pääsääntöisesti myönteisesti yrittäjyyteen. Tätä pidettiin toiminnan mielekkyyden kannalta perustekijänä. Lähipiirin kannustavalla suhtautumisella on ollut ratkaiseva merkitys.

Yrityksen perustaminen ja toiminnan onnistunut aloitus on tuntunut tärkeältä. Yrittäjäksi ryhtyminen on nostanut itsetuntoa ja ollut motivoiva ja myönteinen kokemus.

3.2 Toimintatapa

Toimintatavan kuvauksella selvitetään, miten yrityksen perustamisvaiheen toiminta-ajatus on toteutunut käytännössä ja minkälaiseksi toiminta on todellisuudessa muodostunut. Toimintatavan kuvauksen katsotaan ilmentävän yrityksen liikeideaa.

3.2.1 Toiminta-alue

Metsäpalveluyrityksen yksi menestystekijä on pieni toiminta-alue. Matkakustannukset eivät nouse tällöin hallitsevaan asemaan yrityksen kustannusrakenteessa. Toiminta-alueen pienuuteen liittyy myös paikallistuntemuksen ja tunnettuuden täysimääräinen hyödyntäminen. Yrittäjyyden kokeminen mielekkäänä perustuu pitkälti pieneen toiminta-alueeseen. Yleensä toiminta-alueen säde oli 10 - 30 kilometriä. 50 kilometrin sädettä pidettiin jonkinlaisena ylärajana.

3.2.2 Sopimukset, hinnoittelu ja seuranta

Sopimukset ovat yleensä suullisia ja joskus kirjallisia. Hinnoittelu tapahtuu yleensä työmaakohtaisesti neuvotellen, joskus tarjousten mukaan. Työmaita pyritään katsomaan useiksi kuukausiksi eteenpäin. Hakkuukonetaksa on usein hinnoittelun perustana. Poikkeuksellisen vaikeiden kohteiden hinnoittelua on saatettu tarkistaa jälkikäteen, tai hinnoitella ne vasta työn valmistuttua.

Metsäpalveluyrittämistä voidaan kehittää ja sen arvostusta nostaa sopimuskäytännön vakiinnuttamisella. Järjestelmällinen sopimuskäytäntö hakkuukoneyrittämisen tapaan nopeuttaisi metsäpalveluyrittämisen ammattimaistumista.

3.2.3 Palvelujen tarjoaminen

Palveluja tarjotaan kaikille, mutta yleensä pääosa työstä keskittyy jollekin alueellisesti merkittävälle toimeksiantajalle. Yksittäisten metsänomistajien työtarjouksista joudutaan toisinaan kieltäytymään, koska niitä ei ehditä toteuttamaan pyydettyssä aikataulussa. Töitä pyritään tarjoamaan ensisijaisesti pitkäjänteisille toimeksiantajille ja kykyä tarjota toimeksiantoja ympärivuotisesti arvostetaan. Vauhtiin päässeillä yrittäjillä on töitä enemmän kuin ehtii tekemään, joten toisista metsäpalveluyrittäjistä ei ole tullut vielä kilpailijoita.

3.2.4 Kalusto

Metsäpalveluyrittämisen kalusto on lähinnä käsityökaluja ja mahdollisesti maatalous- tai metsätraktori lähikuljetukseen. Verkostoitumisella on merkitystä, ja palveluja ostetaan edelleen alihankintana. Pääomavaltaisen kaluston hankinta ei tue välttämättä metsäpalveluyrittämiseen liitettyä mielekästä työn sisältöä ja työn vaihtelevuutta, käsityön arvostusta ja toiminnan vapautta.

3.2.5 Työkohteet ja työskentelytapa

A Yrityksen A työkohteita ovat hakkuu miestyönä, lähikuljetus ja metsänhoitotyöt. Päätyökohteet ovat ensiharvennukset. Yrityksellä on valmiudet ja kiinnostus myös kokonaisurakointiin. Talvella paksun lumen aikana tehdään myös myöhempiä harvennuksia. Jos päätyöltä ehtii, yritys ajaa puutavaraa myös vakituisten metsureiden jäljestä.

Työviikko on viisi päivää, jotta työteho ja tuottavuus säilyvät hyvänä. Työn monipuolisuus mies- ja konetyön sopivalla yhdistämisellä on tärkeää. Puhdasta konetyötä pidettiin liian yksitoikkoisena.

B Yrityksen B työkohteita ovat taimikonhoito ja puunkorjuu tienvarteen (lähikuljetus alihankintana). Hakkuussa tehdään ensiharvennuksia ja vanerikoivua. Yritys ostaa vuosittain jonkin verran erikoispuuta sekä sahauttaa ja myy sen.

Tavoitteena on viiden päivän työviikko ja 7 - 8 tunnin työpäivä. Yrityksen paperityöt eivät sisälly tähän ajankäyttöön. Viime vuonna yrityksessä oli kaksi palkkatyöntekijää, jotka tekivät töitä yhteensä yhdeksän miestyökuukautta.

- C Yrityksen C pääasiallisia työkohteita ovat harvennukset, ylispuuhakkuut ja ryhmämäiset koivikot sekä lähikuljetus. Harvennushakkuut ovat miestyökohteita, joita ei voi hakata koneellisesti. Yritys tekee metsänhoitotöitä tutuille, mutta vain pieniä kohteita.
- Tavoitteena on lyhyehkö työpäivä viitenä päivänä viikossa, myös lauantaisin käväistään usein metsässä. Valmistettu puutavara ajetaan yleensä samana päivänä kuin se on hakattu, mutta työtä rytmitetään kelien ja sään mukaan. Työ on täten vaihtelevaa ja mielenkiintoista.
- D Yrityksen D työkohteena ovat hakkuut, raivaus ja istutus. Tarvittaessa on mahdollisuus myös metsäalan ulkopuolisiin toimiin. Yritys ei suorita lähikuljetusta.
- Työviikko tahtoo venyä kuusipäiväiseksi. Metsäpuolelta löytyy joka kuukaudelle järkevää ja mielekästä tekemistä. Sahatyötä on noin kahdeksan kuukautta vuodessa.
- E Yrityksen E työkohteena ovat hakkuut, metsänhoitotyöt ja tarvittaessa toimihenkilötyöt. Metsätalouteen liittyvät toimeksiannot kattavat noin puolet yrityksen toiminnasta.
- F Yrityksen F työkohteena ovat hakkuut sekä raivaussaha- ja istutustyöt. Lisäksi on ollut jonkin verran konetyömaiden ennakkoraivausta. Tavoitteena on ollut suunnata toiminta siten, ettei tarvitse tehdä velkaantumista edellyttäviä investointeja.

3.3 Toiminnan kehittäminen

Työn monipuolisuus ja vaihtelevuus sekä vapaus järjestää työ koettiin tärkeiksi. Näitä tavoitteita voidaan ylläpitää mies- ja konetyön sopivalla yhdistämisellä mutta ei enää puhtaassa konetyössä. Pieni tai maataloustraktoripohjainen hakkuukone tai yhdistelmäkone saattavat olla mahdollisia koneita metsäpalveluyrittämisen yhteydessä.

Toimeksiantojen tarjonnassa on vuosittaisia ruuhkahuippuja. Miestyön määrällinen jousto on rajallista, joten työruuhkien hallinta on ongelmallista. Ammattitaitoista tilapäistyövoimaa ei ole yleensä saatavilla.

Toimeksiantojen saannin epävarmuus on toiminnan kehittämisen este. Metsäpalveluyrittäjien tavoitteena ovat pitkäjänteisemmät urakointisopimukset. Toimeksiantajan toivottiin kehittävän urakointisopimuskäytäntöä ja hinnoittelua hakkuu-

koneurakoinnin käytännön suuntaan. Erikoispuukauppa ja kokonaisurakointi kiinnostavat joitakin yrittäjiä.

Vakituisiin metsureihin on yleisesti ottaen hyvät välit. Keskinäinen ymmärrys auttaa myönteisen toimintailmapiiirin syntymistä. Yleensä työsuhteisilla metsureilla on korkea kynnys aloittaa yritystoiminta, sillä siinä pitää hallita myös konetoiminta. Yrittämiseen liittyvä tieto on lisäksi vähäistä.

Haastatellut metsäpalveluyrittäjät luettelivat seuraavia myönteisiä kokemuksia yrittäjyydestään:

- myönteinen palaute toimeksiantajalta
- ympäristön kannustava palaute
- hyvät suhteet metsänomistajiin
- yhteydenpito asiakkaiden kanssa
- riittävästi töitä
- taloudellinen tavoite täyttynyt
- omaehtoinen ajankäyttö, vapauden tunne
- toiminnan myötä kehittynyt ammattitaito
- hyvin onnistuneet tehdyt työt.

Parannettavaa haastateltavat katsoivat olevan seuraavissa asioissa:

- toimeksiantaja suhtautui alussa nihkeästi yrittäjyyteen
- alussa ei ollut riittävästi töitä
- alussa joidenkin työmaiden hinnoittelu ei ollut kohdallaan, tuli yllättäviä työvaikeuksia
- hinnoitteluun saisi olla selkeät säännöt
- alkuvaiheen hankaluutena oli työmäärän arviointi
- toimeksiantajat pitävät vielä vakituisen metsurin ja koneyrittäjän välimuotona
- käsityöntekijän käyttömahdollisuuksia ja käyttöarvoa ei osata arvostaa vielä tarpeeksi ja kokonaisvaltaisesti
- tulee työhuippuja, joutuu venyttämään työpäivää
- ennakoarviot puumääristä turpoavat ja työohjelmat kärsivät.

Yrittämisessä tarvittavaa tietoa pidettiin omatoimisesti yllä seuraavien keinojen avulla:

- sanomalehdet
- televisio
- metsäalan lehdet
- metsätaitokilpailut
- metsänhoitoyhdistyksen teemapäivät
- metsälautakunnan koulutuspäivät
- tilitoimistossa keskustellaan asioista

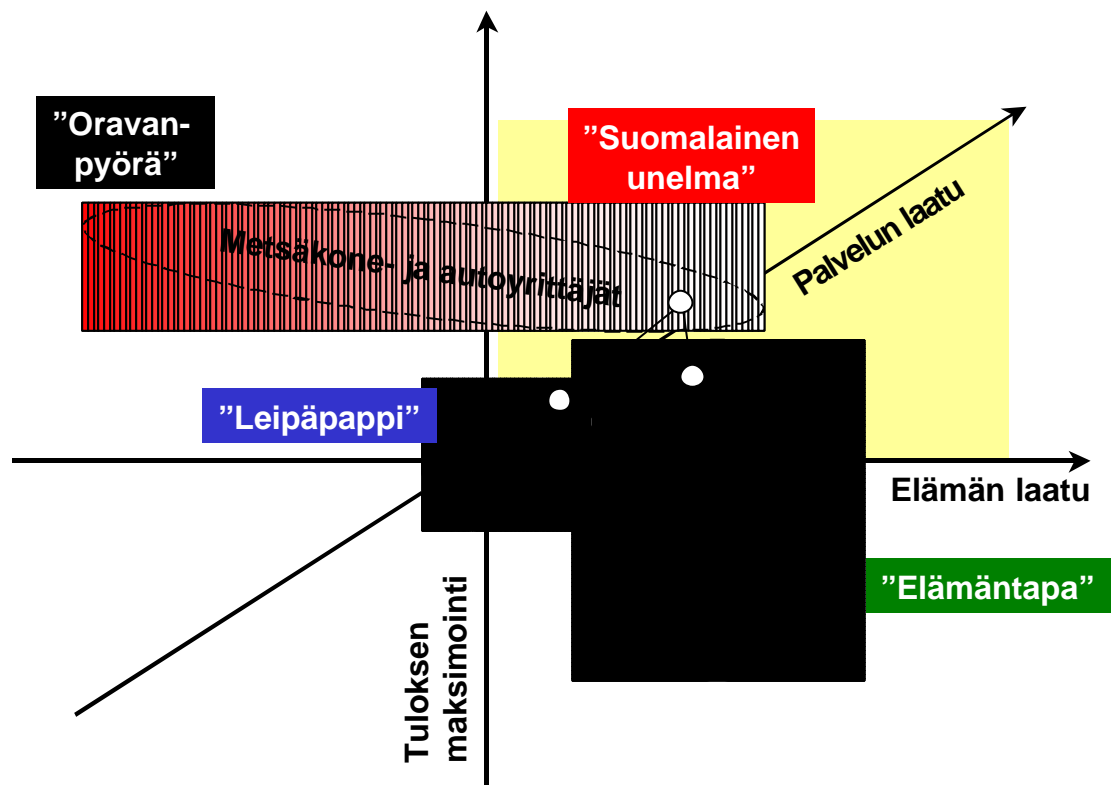
- itseopiskelu
- Metsäpalveluyrittäjät ry
- yhteydenpito toisiin metsäpalveluyrittäjiin.

Lisäksi toimeksiantajat olivat järjestäneet yrittäjille koulutusta seuraavissa asioissa:

- uusi metsälaki
- laatukoulutus
- ympäristöasiat.

4 TULOSTEN TARKASTELU

Teemahaastattelun tulokset kiteytettiin sijoittamalla eri tapaukset aineiston mukaiseen metsäpalveluyrittämisen toimintakenttään (kuva). Toimintakenttä muodostettiin tuloksen maksimoinnin sekä elämän ja palvelun laadun ulottuvuuksien mukaisesti. Teemahaastattelun eri tapaukset sijoitettiin toimintakenttään yrityksen syntyhistorian ja toimintatavan perusteella.

Metsäpalveluyrittämisen toimintakenttä

Toimintakentän kuvauksessa tuloksen maksimoinnilla tarkoitetaan määräpainot- teista ja lyhytjänteistä tuloksen tavoittelua. Elämän laadulla tarkoitetaan työn si- sältöä ja mielekkyyttä sekä vapaa- ja työajan tasapainoista yhdistämistä. Palvelun laadulla tarkoitetaan asiakkaan tilaamaa ja kokemaa laatua. Kuvauksessa palve- lun laadun ulottuvuus korostaa liiketoiminnan kannattavuutta pitkällä aikajänteellä

Eri toimijoiden kesken ei esiinny päällekkäisyyttä, kun toimintakentän kuvauk- seen liitetään metsäkoneyrittäjien joukko. Eri toimijoilla on luontaiset toiminta- alueensa. Samalla maantieteellisellä alueella toimivat yrittäjät voivat tehostaa toi- mintansa verkostoitumalla muiden yrittäjien kanssa. Verkostoitumisesta on hyö- tyä mm. toimeksiantojen saamisessa ja työhuippujen tasaamisessa sekä kaluston käytössä siten, että pääomatarve vähenee.

Metsäpalveluyrittämisen työn sisältöön ja elämän järjestämiseen liittyvien tekijöi- den kokonaisuutta kutsutaan ”elämäntavaksi”. Muut kuin puhtaat taloudelliset tekijät ovat merkittävässä asemassa metsäpalveluyrittäjän elämässä. Näitä teki- jöitä ovat mm. vapaus, itsenäisyys, työskentely tietyllä paikkakunnalla, työn sisältö ja vapaa-ajan ja työelämän hallittu yhdistäminen.

”Suomalaisella unelmalla” tarkoitetaan tunnollisella työnteolla saavutettua oikeu- denmukaiselta tuntuvaan tulosta: yhteisön arvostusta, toiminnan ammattimaisuutta ja turvattua taloutta. Toiminnallisesti tämä tavoitetila kuvaa sellaista toimijoiden am- mattimaisuutta, että korkeat palvelun laadun tavoitteet pystytään saavuttamaan. Palvelun laadun ulottuvuus luo perusteet liiketoiminnallisen tavoitetilan asettami- seksi toimintakentän tähän neljännekseen.

”Leipäpapilla” kuvataan yrittäjyyttä lähinnä työttömyyden vaihtoehtona. Tämä ei ole riittävä edellytys menestyvän yrittäjyyden syntymiselle. Leipäpappiyrittäjän toiminnallinen vapaus ja mahdollisuus vaikuttaa työn sisältöön ovat rajalliset.

”Oravanpyörällä” kuvataan pelkistettyä määrän tuottamista suurella pää-omalla. Oravanpyöräyrittäjän liiketoiminnallinen aikajänne on lyhyt ja toiminnan suunnitte- lun mahdollisuudet ovat rajalliset.

Teemahaastattelun runkolomake

